

РЕЦЕНЗІЯ
на навчальну програму «Українська мова»
для закладів фахової передвищої освіти, що здійснюють
підготовку молодших бакалаврів
на основі базової загальної середньої освіти
(укладачі: Антонюк Т. М., Авдіковська Л. М., Кабаненко А. М.,
Ковалевська Л. Б., Стрижаковська О. С.)

Сучасний етап реформування освітнього простору України відзначається оновленням навчального процесу, що спричиняє розпрацювання та впровадження авторських програм, ефективних технологій, педагогічних інновацій, підручників і посібників різних типів. У цьому аспекті постає необхідність оновлення навчально-методичного ресурсу для системи фахової передвищої освіти.

П'ятий рівень оновленої Національної рамки кваліфікацій (2020), що відповідає пріоритетному принципу навчання впродовж життя, передбачає засвоєння спеціалізованих емпіричних і теоретичних знань у сфері навчання та/або творче впровадження їх у професійну діяльність, усвідомлення меж цих знань (див.: <https://mon.gov.ua/ua/osvita/nacionalna-ramka-kvalifikacij/rivni-nacionalnoyi-ramki-kvalifikacij>). Зокрема, сучасна сфера загальнокультурної підготовки молодшого бакалавра на основі базової загальної середньої освіти охоплює навчальні дисципліни соціально-гуманітарного циклу, пріоритетне місце з-поміж яких посідає **державна українська мова**, викладання якої в зазначених вище закладах освіти має на меті сформувати компетентного мовця, національно свідомої, духовно багатой мовної особистості, патріота своєї держави. У зв'язку з цим у рецензованій Навчальній програмі провідним є *комунікативно-функційний підхід*, зреалізований у мовній, мовленнєвій, соціокультурній та діяльнісній змістових лініях (с. 5).

Програма «Українська мова» загальним обсягом 41 стор. охоплює всі необхідні структурні частини: «Пояснювальну записку», «Орієнтовний тематичний план», «Мовна й мовленнєва змістові лінії», «Рекомендована література», «Критерії оцінювання навчальних досягнень здобувачів освіти з української мови». Безперечно, вона допоможе викладачам ефективно організувати не лише аудиторну роботу, а й самостійну (дистанційну, мережеву), а також виховувати в молоді свідоме ставлення до предмета.

Для другого активного суб'єкта навчального процесу – студента – логічно структурований і систематизований програмовий матеріал стане в пригоді під час набуття компетенцій комунікативно виправдано користуватися (у письмовій і усній формах) засобами всіх рівнів мови в різних життєвих ситуаціях і – що найважливіше – якісно підготуватися до Державної підсумкової атестації.

Позитивно, що автори-укладачі Програми враховують *принцип наступності*, тобто здобувач освіти, актуалізуючи набуті в ЗЗСО знання мовної системи, бачитиме їх в актуальній площині – як засоби досягнення

комунікативних якісних знань мовлення: правильності, точності, логічності, доречності, різноманітності, багатства, виразності, чистоти тощо.

Заслуговує на поцінування інший принцип – *принцип варіативності* – як для реалізації змістового наповнення програми, так і для оцінювання знань студентів, вибору форм роботи й методики, інноваційних технологій їх проведення. Добре, що Навчальна програма передбачає кілька пар для роботи над теоретичними і практичними темами, тобто безпосередньо враховує компетенцію студентів, їх т. зв. вразливі місця.

Організуючи комплексну роботу з вивчення української мови на основі рецензованої Програми, викладач чітко зможе спланувати результати освітньої діяльності студентів, що їх виражають **знаннєвий, діяльнісний, ціннісний, емоційний та поведінковий компоненти** предметної та ключових компетентностей. Цьому сприятиме зміст навчального матеріалу, який укладачі Програми розподілили на чотири змістові лінії, серед яких мовна й мовленнєва є основними. До того ж авторський колектив детально конкретизував у соціокультурній змістовій лінії тематику текстів і теми висловлювань студентів, у діяльнісній – види вмінь і навичок, вимоги до загальнонавчальних досягнень майбутніх молодших бакалаврів.

Загалом і тематику, і планування годин, і загальний зміст Програми вважаємо раціональними, а отже, рекомендуємо Навчальну програму дисципліни «Українська мова» зазначеного вище авторського колективу до затвердження Міністерством освіти і науки України та використання в закладах фахової передвищої освіти України, що здійснюють підготовку молодших бакалаврів на основі базової загальної середньої освіти.

Рецензент

доктор філологічних наук, професор,
професор кафедри сучасної української мови
Чернівецького національного
університету імені Ю. Федьковича

О. В. Кульбабська